

N:o 23.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 April 1872, kl. 1 e. m.

*Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om
ändring af 107 § Regeringsformen.*

I en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet hänvisad motion (N:o 207) har Herr *Sven Nilsson i Österslöf* föreslagit att sista momentet af ifrågavarande § måtte erhålla följande förändrade lydelse: »Allt hvad Riksdagen efter granskning godkänt eller lemnat oanmärkt bör anses hafva vunnit decharge i afseende å det granskade, och ingen ny, till ansvarighet förbindande, granskning af ny Riksdag i samma mål vara tillåten; dock vare den decharge, som vunnits derigenom att Konstitutions-Utskottet vid föregående riksdag lemnat ett mål oanmärkt, icke gällande i afseende å en fråga, hvilken Stats-Utskottet på grund af anmärkning, framställd af Riksdagens revisorer, anmäler enligt 39 § 2 mom. Riksdags-ordningen. Oaktadt den af Riksdagens Utskott eller revisorer förrättade generela öfversigt af statsmedlens utdelning, åligge det vederbörande embetsmän att verkställa den speciela revision, som dem i kraft af deras embetsbefattning tillkommer.»

Den rätt till kontroll af regeringens åtgärder, som enligt grundlagarne tillkommer Riksdagen, utöfvas såsom bekant är i första hand genom dess delegerade, Konstitutions- och Stats-Utskotten samt de för granskning af statsverkets räkenskaper särskildt utsedda revisorer. Konstitutions-Utskottets granskning, som är den mest omfattande, och hvarvid Utskottet, med ledning af Statsrådets protokoll, eger skärskåda regeringens verksamhet i hela dess omfång, med den påföljd, hvartill 106 och 107 §§ Regeringsformen kunna föranleda, måste dock, huru omsorgsfullt den än må verkställas, i afseende på statsmedlens användande och förvaltning blifva ganska ofullständig. Granskningen afser nemligen det år som förflutit närmast före riksdagens början och följaktligen en tid, för hvilken

statsverkets räkenskaper ännu icke äro afslutade, än mindre hunnit granskas af revisorerna. Utskottet måste således sakna den ledning för sitt omdöme, som af revisorernas berättelse kunnat vinnas, och särskildt är det för Utskottet omöjligt att, innan räkenskaperna afslutats, pröfva, huruvida förordnade utbetalningar af statsmedlen öfverstigit beloppet af de anslag, hvilka Riksdagen i statsregleringen fastställt. Derföre hafva ock Riksdagens revisorer erhållit det särskilda uppdrag att undersöka, huruvida regeringens anordningar öfverensstämma med den fastställda staten. Enahanda skyldighet åligger Stats-Utskottet, som i anledning af hvad, ej mindre revisorerna i detta hänseende andragit, än ock Utskottet sjelf funnit anmärkningsvärdt, eger enligt 39 § 2 mom. Riksdagsordningen hos Riksdagens Kamrar göra anmälan mot den embetsman, som sådan anordning kontrasignerat, hvarefter ärendet skall hänvisas till Konstitutions-Utskottet och dermed i öfrigt förfaras enligt 106 och 107 §§ Regeringsformen.

Härvid möter dock den omständigheten, att sista momentet i 107 § Regeringsformen, som ursprungligen utgjort en särskild paragraf, den 76:te i 1810 års Riksdagsordning, men vid stiftandet af nu gällande Riksdagsordning, ansågs ega sin rätta plats i Regeringsformen, och som uppenbarligen hänför sig till såväl Konstitutions-Utskottets som Stats-Utskottets och revisorernas verksamhet, stadgar, att allt hvad Riksdagen efter granskning godkänt eller lemnat oanmärkt bör anses hafva vunnit decharge, i afseende på det granskade, och ingen ny, till ansvarighet förbindande, granskning af ny Riksdag i samma mål vara tillåten. Då nu Konstitutions-Utskottets granskning, som omfattar *alla* rådgifvareåtgärder, är afslutad och decharge i anledning deraf gifven långt innan revisorernas eller Stats-Utskottets pröfning af räkenskaperna för samma tid ens kunnat begynna, blir följden såsom grundlagen hittills vanligen tolkats den, att hvarje anmärkning af revisorerna eller Stats-Utskottet, som gäller någon ledamot af Konungens råd, mötes med den invändning, att den afser en åtgärd, som redan granskats af Konstitutions-Utskottet och för hvilken decharge sålunda vunnits. För sådana dispositioner, hvilka Konstitutions-Utskottet af brist på nödiga materialier ej *kan* pröfva, och hvilka revisorerna och Stats-Utskottet ej *hinna* granska, innan decharge i anledning af Konstitutions-Utskottets yttrande redan är gifven, inträder sålunda en fullkomlig ansvarsfrihet, och stadgandet i 39 § 2 mom. Riksdagsordningen om hänvisning till Konstitutions-Utskottet af revisorernas eller Stats-Utskottets anmärkningar samt om tillämpning i dylika fall af 106 och 107 § Regeringsformen blir följaktligen med denna tolkning utan all betydelse. Å andra sidan synes man kunna icke alldeles utan allt stöd af ordalagen söka göra gällande en sådan uppfattning af sista momentet i 107 § Regeringsformen, att en följande riksdags granskningsrätt kan omfatta hvarje regeringsåtgärd, som icke visas hafva blifvit förut af Riksdagen särskildt granskad, i hvilket fall åter Statsrådets ansvarighet skulle öfver höfvan utsträckas. Att stadgandet är otydligt, och att icke någongdera af de tolkningar det medgifver fullt motsvarar hvad paragrafen bör uttrycka, anmärktes redan af 1840 års Konstitutions-Utskott, som föreslog ett tillägg till dåvarande 76 § Riksdagsordningen af följande lydelse: »dock må en af Konstitutions-Ut-

skottet verkställd granskning af Statsrådets protokoll för en viss förfluten tiderymd icke hindra upptagandet af de anmärkningar, som vid statsverkets för samma tiderymd, men senare, avslutade räkenskaper varda gjorda af det Stats-Utskott till hvilket dessa räkenskaper vid påföljande riksdag öfverlemnas.» Genom Ridderskapet och Adeln's afslag förföll förslaget vid följande riksdag. Då frågan nästa gång åter upptogs, skedde det med den af motionären nu jemväl iakttagne inskränkning i hvad vid 1840 års riksdag blifvit föreslaget, att anmärkning mot ett Konungens rådgifvares rådslag under en tid, som varit föremål för föregående Riksdags Konstitutions-Utskotts granskning, icke i annat fall finge till någon åtgärd föranleda, än att rådslaget förut varit af Konstitutions-Utskottet lemnadt oanmärkt, och att anmärkningen blifvit af riksdagens revisorers berättelse föranledd. Detta förslag, som af Konstitutions-Utskottet framställdes vid riksdagarne åren 1856—58 och 1859—60 blef vid hvarje af dessa tillfällen hvilande till vidare behandling vid följande riksdag, och antogs då af tre Stånd, men förkastades begge gångerna af Presteståndet. Det vitsord om behofvet af den af motionären föreslagna grundlagsändring, som sålunda blifvit af tre Riksstånd gång efter annan lemnadt, utgör för Utskottet en ytterligare anledning att ånyo hemställa om bifall till detsamma; och Utskottet tillstyrker alltså,

att Riksdagen måtte antaga att hvila till vidare grundlagsenlig behandling följande förslag till förändrad lydelse af

Regeringsformen

§ 107.

(Nuvarande lydelse.)

Skulle Konstitutions-Utskottet anmärka
— — — anmärkning blifvit gjord.

Frågor uti detta ämne — — — Riksdagens pröfning underställas.

Allt hvad Riksdagen efter granskning godkänt eller lemnat oanmärkt, bör anses hafva vunnit decharge i afseende på det granskade, och ingen ny, till ansvarighet förbindande, granskning af ny Riksdag i samma mål vara tillåten; dock bör, oaktadt den af Riksdagens Utskott eller revisorer förrättade generela öfversigt af statsmedlens utdelning, det åligga vederbörande embetsmän att verkställa den speciela revision,

(Föreslagen lydelse.)

Skulle Konstitutions-Utskottet anmärka
— — — anmärkning blifvit gjord.

Frågor uti detta ämne — — — Riksdagens pröfning underställas.

Allt hvad Riksdagen efter granskning godkänt eller lemnat oanmärkt, bör anses hafva vunnit decharge i afseende på det granskade, och ingen ny, till ansvarighet förbindande, granskning af ny Riksdag i samma mål vara tillåten; dock vare den decharge, som vunnits derigenom, att Konstitutions-Utskottet vid föregående riksdag lemnat ett mål oanmärkt, icke gällande i afseende på en fråga, hvilken Stats-Utskottet, på grund af

som dem i kraft af deras embetsbefattning tillkommer.

anmärkning framställd af Riksdagens revisorer, anmäler enligt 39 § 2 mom. Riksdagsordningen. Oaktadt den af Riksdagens Utskott eller revisorer förrättade generela öfversigt af statsmedlens utdelniug, åligger det vederbörande embetsmän att verkställa den speciela revision, som dem i kraft af deras embetsbefattning tillkommer.

Stockholm den 29 April 1872.

På Utskottets vägnar:

Th. Munck af Rosenschöld.

Reservationer:

af Herrar *Munck af Rosenschöld, von Ehrenheim, Dickson, von Gegerfelt, Ha'lenborg, Bergstedt och Sahlin*;

af Herr *Rydin*: »Emot det beslut, som nu fattats angående detta förslag, som på samme motionärs framställning inom Utskottet förut under denna riksdag blifvit af Konstitutions-Utskottet förkastadt med 10 röster mot 9, får jag reservera mig på följande grunder:

»Först och främst, om man ställer sig på motionärens ståndpunkt, framträder det inkonsekventa deruti, att endast sådana frågor, som af Stats-Utskottet på grund af revisorernas framställning anmälas hos Konstitutions-Utskottet, skola, då Konstitutions-Utskottet vid protokollsgranskningen lemnade dem oanmärkta, undantagas från den då vunna dechargen, medan andra anmärkningsanledningar, som Stats-Utskottet på eget initiativ framställer, de må vara huru svåra som helst, ej kunna föranleda till någon åtgärd om de afsett en tidigare period än den, som de under granskning varande statsråds-protokollen omfattar. Vidare är förslaget, sådant det nu är redigeradt, för närvarande betydelselöst. Motionären har nemligen föreslagit, att endast de mål skola kunna åter upptagas till pröfning af Konstitutions-Utskottet, som Konstitutions-Utskottet »vid föregående riksdag», ej »vid föregående riksdagar» eller »ågon föregående riksdag», lemnat oanmärkta. Ty om endast de frågor, som vid nästförflutna riksdag lemnats oanmärkta, skola undantagas från decharge, komma revisorernas anmärkningar aldrig att

föranleda till någon åtgärd, såsom afseende regeringsbeslut, som granskats af Konstitutions-Utskottet, ej vid nästförflutna riksdag, utan ännu en riksdag tidigare. De revisorernas framställningar angående statsverket, som denna riksdag (1872) handlagt, hafva framkallats af granskningen af 1869 års räkenskaper och röra regeringsärenden under samma år, hvilkas statsråds-protokoll voro föremål för granskning af Konstitutions-Utskottet, ej »vid föregående riksdag» (1871), utan året förut (1870).»

»Men oafsedt de formela brister, som gör detta förslag oantagligt, är det i och för sig ej egnadt att blifva grundlag. Statsverkets revision, sådan den nu är ordnad, lämpar sig ej till att läggas till grund för bedömandet af förtjensterna eller felen i regeringens hushållning med statsmedlen. Denna revision är alltför knapphändig och ytlig för att berättelsen derom skall kunna lemna en trogen bild af statshushållningen i dess helhet. Resultatet blir därför några spridda fragmentariska speciela anmärkningar och dermed sammanhängande förslag till skrivelser med begäran om rättelse i en eller annan administrativ detalj och merändels rörande underordnade verks hushållning. Skulle man emellertid anse att detta förhållande har sin rot deruti, att man vet att anmälan ej leder till någon åtgärd och skulle man vilja understödja detta förslag för att bevara Riksdagen och dess Konstitutions-Utskott dess grundlagsenliga rätt af skäl att införandet af nu föreslagna bestämmelser skulle gifva granskningen en annan och större betydelse, så frågas: hvad vinner man härigenom? Som den anmälan, som enligt Riksdagsordningens § 39 åligger Stats-Utskottet, afser det förhållande att »de till någon hufvudtitel anslagna summor befinnas dragna till andra ändamål, än dem, som under samma hufvudtitel höra, eller något af Riksdagen fastställt anslag befinnes öfverskridet», hvilka båda förfaranden innebära öfverträdelse af grundlag, som enligt ansvarighetslagen för Statsrådet §§ 5 och 8 äro belagda med ansvar af embetets förlust och enligt Regeringsformens § 106 åtalas inför Riksrätt, kan endast denna § i Regeringsformen komma i fråga att grundlagsenligt tillämpas. Som emellertid tillämpning af denna § ansetts endast böra ske vid viktigare och mera uppseendeväckande öfverträdelser, och denna åsigt gjort sig så gällande att man på senare tider med kringgående af grundlagens tydliga föreskrift sökt draga äfven sådana regeringsbeslut, hvilkas felaktighet angifvits bestå deruti att de ej varit fullt öfverensstämmande med lagens anda och mening, under den behandling, som Regeringsformen § 107 omförmäler, så synes den föreslagna grundlagsändringen, om den tillämpas i sann öfverensstämmelse med grundlagens tydliga föreskrift, som fordrar handläggning enligt Regeringsformen § 106, blifva betydelselös. Ty om en eller annan anordning af mindre vikt kanske genom förbiseende egt rum i strid mot upprättad stat, så lär väl ingen därför vilja åställa åtal hos Riksrätt, om Departements-chefen i öfrigt är förtjent af Riksdagens förtroende. Jag nämner anordning af mindre vikt såsom endast ifrågakommande att anmärkas; några viktigare sådana kunna ej gerna komma i fråga. Ty har en klandervärd anordning, då den skedde, ej ådragit sig den uppmärksamhet, att Konstitutions-Utskottet vid sin granskning gjort den till föremål för pröfning, kan den ej vara af någon betydighet.»

»Skulle man häremot vilja anmärka, att man i enlighet med den åsigt, som i sednare tider söker arbeta sig fram utan stöd af grundlag, skulle i förevarande fall ega välja mellan Regeringsformen §§ 106 och 107 och således utsträcka den sistnämnda §:ns tillämpning, så att Statsrådet ej förrän efter 3 års tid kunde vara säkert mot anmärkningar och att Statsrådsledamot för ett och samma regeringsbeslut skulle kunna komma att blifva underkastadt anmärkning af tre, kanske efter olika grunder sammansatta Konstitutions-Utskotts sinsemellan olika uppfattningar af hvad som skall anses för rikets sannskyldiga nytta och sålunda komma att af Riksdagen bedömas efter en helt olika synpunkt än den, som hos Riksdagen sjelf var antagen, då regeringsbeslutet fattades, måste hvar och en, som uttalat sig för det betänkliga uti det fria spelrum för den subjektiva uppfattningen, som Regeringsformen § 107 nu gifver, motsätta sig en grundlagsändring, som ytterligare utvidgar detsamma.»

»Vidare bör märkas att, med hänsyn till det ombyte af Konstitutions-Utskotts ledamöter, som inträffar under 3 år, det kan inträffa att i uppenbar strid mot gällande föreskrift om decharge, ett regeringsbeslut, som efter lifliga öfverläggningar erhållit decharge, skulle kunna göras till förmån för ny pröfning och den en gång gifna dechargen upphävas. Äfvenså kan lätt hända att med den arbetsordning, som vid granskning af statsrådsprotokollen följes och hvilken hvilat på de enskilda ledamöternas intresse för granskningen, detta intresse förringas genom vetskapen att en ny granskning efterföljer.»

»Slutligen anser jag det föreslagna stadgandet obehöfligt. Den skärpta kontroll som åsyftas, vinnes genom Konstitutions-Utskottets ledamöters omtanka och noggrannhet vid granskningens fullgörande. Uti statsrådsprotokollen inhämtas upplysning om anslag blifvit draget till främmande ändamål och från Statskontoret kan erhållas upplysning, om öfverassigering egt rum. Men äfven om ett eller annat, trots allvarliga bemödanden af Konstitutions-Utskottet, förbisåges, är föreskriften i Riksdags-ordningen § 39 ej betydelslös. Den anmälan, som af Stats-Utskottet sker i afseende på en tidigare period, än den statsråds-protokollen afse, kan visserligen ej leda till någon positiv åtgärd. Men om Stats-Utskottet gör anmälan, är Konstitutions-Utskottet förpligtadt att afgifva yttrande deröfver, äfven om ansvars utkräfvande är preskriberadt. För Riksdagen kan således läggas i öppen dag det klandervärda uti den anmärkta åtgärden, hvarigenom samma syfte vinnes, som med de anmärkningar, hvilka egt rum enligt Regeringsformen § 107, blifvit gjorda, -- offentlighet och diskussion i Kamrarne, utan att behöfva upphäva den af billigheten fordrade grundsats om rätt till decharge sedan en granskning, som omfattat hela embetsmannaverksamheten, i laga ordning försiggått»;

af Herr *Faxe*: »Det är alldeles otvifvelaktigt, att Konstitutions-Utskottet, med användande af tillbörlig uppmärksamhet vid granskningen af statsråds-protokollen, kan finna, om, emot förbudet i 65 § Regeringsformen och 39 § 2 mom. Riksdags-ordningen, statsmedlen blifvit annorlunda använda, än fastställt blifvit, eller, såsom det heter i sistnämnda § och mom., om de till någon hufvudtitel anslagna summor blifvit dragna

till andra ändamål, än dem, som under samma titel höra, ja, till och med om, på sätt i motionen sägs, de blifvit på något för riket skadligt sätt använda; men deremot medgifves, att Konstitutions-Utskottet svårligen af protokollen, likasom i allmänhet ej heller Stats-Utskottet, utom af föregående årens revisionsberättelser, kan finna, om något af Riksdagen fastställt anslag blifvit öfverskridet eller öfverassignering annorledes skett. Frågan blir då, huruvida sistberörda förhållande är af den vigt, att deraf bör föranledas en ändring af grundlagarnes nuvarande bestämmelser angående Statsrådets ansvarighet, till den utsträckning i afseende på tiden och till den omfattning i sak, som motionären föreslagit. Enligt detta förslag skulle den decharge, som eljest, jemlikt 107 § Regeringsformen, de jure anses vara gifven i fråga om allt hvad Riksdagen godkänt eller lemnat oanmärkt för tiden intill den pågående riksdagens början icke gälla i afseende på fråga, hvilken Stats-Utskottet, på grund af anmärkning, framställd af Riksdagens revisorer, anmäler enligt 39 § 2 mom. Regeringsformen. Således, enär revisionsberättelserna förekomma hos Riksdagen först under tredje året, efter det, samma berättelser afse, skulle ansvarigheten utsträckas till tre, i stället för ett år, hvartill den nu är inskränkt; men icke nog dermed, gransknings- och pröfningsrätten skulle derjemte omfatta all disposition af statsmedel under ifrågavarande tid, för så vidt som anmärkning deremot af revisorerne blifvit framställd och icke anginge en sak, som af Konstitutions-Utskottet förut vore anmärkt. Urskiljandet af detta senare skulle dock medföra icke ringa svårighet. Granskningen af statsråds-protokollen har hittills skett på afdelningar och i öfrigt dervid så tillgått, att vid läsningen antecknats de frågor, som någon bland afdelningens ledamöter ansett påkalla särskilt uppmärksamhet, och sedan läsningen af de till hvarje afdelning öfverlemnade protokoll der blifvit fullbordad, har man ånyo på afdelningen genomgått anteckningarne, dervid sådant, som syntes vara af mindre vigt eller eljest funnits icke innefatta något felaktigt, fått förfalla, utan att ens omnämnas i något protokoll, än mindre anmälas hos Utskottet i dess plenum, då åter andra anteckningar och anmärkningar blifvit der anmälda och upptagna samt således gjorts till föremål för granskning af hela Utskottet, som deröfver beslutat. Det kan således åtminstone synas tvifvelaktigt hvad som rätteligen må anses hafva varit af Utskottet anmärkt men lemnats oanmärkt. — Denna tvetydighet kan dock afhjelpas derigenom att hela granskningen sker af Utskottets alla ledamöter gemensamt, ehuru sådant komme att upptaga en tid, som kunde bättre användas. Deremot synes förslaget äfven lemna rum för olika uppfattning af rätta förståndet deraf i en annan fråga af än större vigt, som säkerligen skulle gifva anledning till mycken stridighet. Man stannar nemligen i ovisshet, huruvida meningen är, att allt, hvad inom Konstitutions-Utskottet blifvit anmärkt och pröfvadt, skall vara undantaget från vidare anmärkning och innefattas under decharge, eller om denna blott skall gälla i afseende på sådana mål, som redan förut kommit under Riksdagens pröfning. Är detta senare meningen, så kunde den besynnerlighet inträffa, att sedan ett Konstitutions-Utskott, efter noggrann pröfning, funnit en inom detsamma väckt anmärkning böra förfalla, Konstitutions-Utskottet vid en följande riksdag kunde blifva

af motsatt åsigt, och, på grund af samma sak, besluta anmälan enligt 107 § Regeringsformen, eller till och med hänskjuta målet till Riksrätt. Men ett sådant förfarande skulle enligt mitt omdöme vara höjden af orimlighet; ty endast det Konstitutions-Utskott, som granskat Statsråds-protokollen för en viss tidrymd, kan fullständigt bedöma beskaffenheten af Statsrådets verksamhet under samma tidrymd, helst detta omdöme bör grundas, icke på ett eller annat enstaka faktum, utan på åtgärderna och systemet i det hela. Att sedan omdömet härom utfallit till fördel för Konungens rådgifvare, öfverlemnna åt en följande Riksdags Konstitutions-Utskott, att ånyo ingå i pröfning härom, grundad allenast på en eller annan anmärkning af Revisorer och Stats-Utskott, synes mig lika olämpligt som stridande mot den ofvan angifna grundsatsen, och jag kan således icke biträda ett förslag i denna syftning.»

»Jag har emellertid medgifvit, att vid granskning af statsråds-protokollen svårigen kan upptäckas om öfverassignering skett, hvilket i allmänhet icke blir uppenbart förr, än efter räkenskapers afslutande, som inträffar långt efter det statsråds-protokollen för det år, räkenskapen omfattar, blifvit af Konstitutions-Utskottet granskade; men härvid må erinras, att mig veterligen någon anmärkning af Riksdagens revisorer om skedd öfverassignering aldrig eller åtminstone icke i senare tider förekommit: att, om sådan öfverassignering af mindre betydighet genom något förbiseende eller misstag skulle inträffa, detta visserligen icke bör föranleda till den åtgärd och påföljd, som för dylikt fall stadgas i 106 § Regeringsformen och 5 § i Ansvarighetslagen den 10 Februari 1810, när den felande i öfrigt redligt och väl uppfyllt sina pligter, och att, om öfverträdelsen skett af uppsåt eller medfört större olägenhet, Riksdagen icke saknar utväg, hvarken att få den felande aflägsnad ur Konungens råd, eller att vinna rättelse för framtiden.»

»Af dessa skäl anser jag den föreslagna grundlagsändringen vara hvarken nödig eller nyttig och hemställer,

att motionen icke må af Riksdagen bifallas;»

af Herr *Odelberg*: »Emot Konstitutions-Utskottets beslut, att med gillande af Herr Sven Nilssons i Österslöf motion N:o 207 föreslå ett tillägg till § 107 Regeringsformen, får jag anmäla min reservation.»

»Den granskning af regeringens och de administrativa myndigheternas förvaltning som, enligt föreskrift i grundlagarne, skall utaf Riksdagens delegationer verkställas, sönderfaller uti tvenne väsentligen skiljda delar; den ena, som rör Regeringens åtgärder och beslut enligt statsråds-protokollen och som sker uti Konstitutions-Utskottet, den andra, som har till föremål, utom Banken och Riksgälds-kontoret, alla Kollegiers och öfriga statsmyndigheters penningeförvaltning samt verkställas af Riksdagens revisorer.»

»Den förra är icke och kan icke vara någon egentlig siffergranskning. Det är Regeringens handlingssätt och de därför i statsråds-protokollen anförda motiv, som inom

Utskottet

Utskottet skola bedömas, hvilket dock icke hindrar att, i händelse protokollen dertill gifva anledning, nödiga upplysningar rörande siffror äfven kunna från myndigheterna, på i grundlagen föreskrifvet sätt, infordras. Det är på den kännedom, som vid läsning af statsråds-protokollen kan inhemtas om den samvetsgrannhet Konungens rådgifvare ådaga-lagt att ställa sig Riksdagens beslut i anslagsfrågor till efterrättelse, om deras klokhet eller möjligen liknöjdhet vid behandlingen af samhällsviktiga angelägenheter, som Utskottet skall fatta sitt omdöme om tillvaron eller bristen på »oväld, nit, skicklighet och drift» hos den ena eller andra af Konungens rådgifvare, och med ledning af detta omdöme skall Utskottet uti decharge-betänkandet uttala sitt skyldig eller icke skyldig. Med fullt fog har lagstiftaren ansett den åt Konstitutions-Utskottet uppdragna granskningsrätt tillfyllestgörande och därför uti sista mom. af § 107 Regeringsformen stadgat, att ingen ny, till ansvarighet förbindande granskning skall af ny Riksdag i samma mål vara tillåten.»

»Om således, såsom möjligen torde vara händelsen, uti rikets grundlagar finnes en eller annan §, som synes stå i strid med ofvananförda lagbud, så torde snarare skäl vara för handen att försätta en sådan § i harmoni med den 107:de, än att ändra sist-nämnda § i enlighet med den förra; ty att neddraga Konungens rådgifvare från den, relativt till andra statens tjenare, upphöjda ställning, som de uti ett monarkiskt samhälle böra intaga, ända derhän, att de, sedan deras rådslag och förvaltningsåtgärder en gång vunnit Riksdagens godkännande, underkastas en förnyad granskning, en slags siffer-revision tillsammans med alla dem underordnade myndigheter, det är liktydigt med att nedsätta konungamaktens anseende, hvilket icke torde hafva varit 1809 års lagstiftares mening. Af nu anförda skäl har jag icke kunnat biträda Utskottets tillstyrkande af motionen, på hvilken jag deremot yrkar afslag;»

Herr *Ehrenborg* har begärt få antecknad, att han haft ledighet från riksdags-göromålen under den tid då detta ärende i Utskottet behandlats.